

Лупінович С. М.,

кандидатка педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри педагогіки та методик навчання Хортицької національної академії,

Лапшина І. С.,

кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки та методик навчання Хортицької національної академії

МОДЕЛЬНИЙ ПІДХІД УПРАВЛІННЯ КОМПЕТЕНТНІСНИМ УРОКОМ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Ефективність освітнього процесу в сучасній системі загальної середньої освіти у значній мірі визначає урок. Для початкової освіти урок має особливе значення, коли діяльність учнів відбувається під безпосереднім контролем учителя. В останні роки вимоги до уроку суттєво змінилися. Одним з стратегічних напрямів освітньої реформи за інноваційним проектом «Нова українська школа» є компетентнісний підхід в формулюванні освітніх результатів, який проголошує, що, «...орієнтація освітнього процесу на досягнення результату, що відображається ключовими компетентностями, але не обмежується ними» [2]. Проте, як зазначено в огляді Концепції нової української школи «... перехід на компетентнісні засади поки не належним чином відображено у дидактичному і методичному забезпеченні навчання, де все ще домінує знаннева компонента» [2]. Уже цей факт змушує всіх освітян до активізації пошуку нових методів і технологій в організації класно-урочної діяльності. Саме це актуалізує наше дослідження з пошуку ефективних методів управління сучасним уроком.

Якість уроку у значній мірі залежить від професіоналізму учителя, який одночасно і розробляє, і реалізує урок, і зацікавлений в отриманих в ході уроку результатах. Отже, вирішення зазначених вище змін вимагає від учителя ретельного добору методів та форм роботи, що не можливо без якісного

самоаналізу і цілеспрямованої самокорекції. Теорія адаптивного управління пропонує застосовувати для цього модельний підхід. Використання педагогічної моделі посилює відкритість і демократичність освітніх процедур, надає більшій свободі вибору для учителя, зміщує акценти від адміністративного контролю до самоконтролю і самокорекції. Одночасно, використання моделі для управління уроком дозволяє упорядкувати і спрямувати урочну діяльність на суттєве підвищення якості освіти [1].

Важливим принципом модельного підходу є чітке визначення основних напрямів для аналізу і удосконалення процесу. Таким чином, діяльність учителя умовно поділяється на підготовку до уроку (формування готовності) і проведення уроку (діяльність учителя під час уроку). Це і буде факторами першого порядку, рівень відповідності яких розроблених в моделі критеріїв покаже учителю його резерви щодо удосконалення уроку.

А основними видами діяльності є використання методів дидактичного проектування і психологічних впливів. Саме ці напрями і є факторами другого порядку. В контексті факторів першого порядку, фактори другого порядку змінюють свій зміст. Так під час формування власної готовності учитель проектує дидактичну складову, а під час проведення уроку реалізує досягнення поставленої мети уроку.

Саме за основними напрямками ми маємо відстежувати і реалізовувати важливі відмінності компетентнісного уроку. А саме, трансформацію ролі педагога з джерела інформації на консалтингову діяльність тьютора або коучера. Якщо дома учитель планує власну мету уроку, то під час проведення уроку ціле реалізація має супроводжуватись перманентним проміжним цілепокладанням, яке учні здійснюють протягом всього уроку і з переходом від одного завдання до іншого. Формування їх компетентності не може бути забезпеченим послідовним і несвідомим виконанням завдань, поставлених учителем. Показниками успішності даного виду діяльності є здатність

колективу до раціонального поділу головного завдання шляхом її декомпозиції на декілька простих завдань.

Значний вплив на ефективність продуктивного навчання здійснює навчальна мотивація учнів. Отже, важливою умовою підготовки учителя до проведення уроку є проектування і прогнозування мотивації учнів класу і добір методів готовності учнів до роботи під час уроку. А навчальна мотивація і готовність учня до ефективної роботи у значній мірі залежить від особистісного сприйняття навчальної теми кожним учнем. Добір мотивів є проявом професіоналізму учителя.

Фокусування критеріїв моделі уроку на діяльності учителя, який має відповідні повноваження і свободи для реалізації власних творчих задумів, дозволяє використовувати модель не тільки для оцінки якості компетентнісного уроку, а й для встановлення відповідності діяльності педагога задекларованим принципам компетентнісної освіти.

Список використаних джерел

1. Довгань Ірина Григорівна. Трансформація мети, форм і методів проведення уроків в умовах інклюзивної освіти. Освітні і культурно-мистецькі практики в контексті інтеграції України у міжнародний науково-інноваційний простір : збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (м.Запоріжжя, 13-14 травня 2021 р.) / за аг. Ред.. В. В. Нечипоренко. Запоріжжя : Вид-во Хортицької національної академії, 2021. Т.1. С. 269 – 271.
2. Огляд Концепції Нової української школи. URK : https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/09/razdel_1_Oglyad.pdf (Дата останнього перегляду 31.05 2022 р).